

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-389

6.5.2024

Storebrand Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Tyveri fra bolig – brudd på sikkerhetsforskrift – årsakssammenheng? – fal. § 4-8.

Sikrede meldte om tyveri av flere gjenstander fra sin bolig 22.2.23. Leiligheten var i første etasje, og ifølge sikrede hadde tyven brutt seg inn gjennom verandadøren mens ekteparet var ute og feiret bryllupsdag. Tapet ble estimert til ca. kr 900 000, og inkluderte bl.a. en "Rolex Daytona" til kr 240 000 som sikrede hadde tegnet verdiforsikring på. Foretaket anførte at kravet måtte avkortes med 50 % grunnet brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8. Ifølge foretaket viste gjennomført rekonstruksjon med overveiende sannsynlighet at døren sto ulåst på hendelsestidspunktet, hvilke hadde en direkte årsakssammenheng med tapet. Sikrede mente derimot at det ikke var sannsynliggjort at døren sto åpen, og at tyven hadde brutt seg inn med et brekkjern. Nemndas flertall kom til at foretaket ikke kunne avkorte sikredes erstatning da det ikke forelå årsakssammenheng mellom brudd på sikkerhetsforskriften og tyveriet. Flertallet la i den forbindelse til grunn at tyven hadde hatt med seg brekkjern, og at tyven ville ha brutt opp døren uavhengig av om den var låst eller ikke.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 240 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tyveri av klokke, og spørsmål om foretaket kan avkorte erstatningskravet som følge av brudd på sikkerhetsforskrift.

Sikredes verdisakforsikring har følgende sikkerhetsforskrift i pkt. A. 10:

A.10 Sikkerhetsforskrifter (jf. FAL par. 4-8)

(...)

Sikring mot tyveri og hæverk

Dører skal være låst, og vinduer og andre åpninger i bygning/ rom i bygning skal være lukket og låst for å hindre uvedkommende i å komme inn i bygningen/rommet. Når ingen er til stede i bygningen/rommet, skal vinduer være lukket og stengt med haspe eller lignende. Vindu i luftestilling regnes ikke som forsvarlig sikret mot tyveri. Nøkkelen skal oppbevares i låst bygning eller tilsvarende utilgjengelig for uvedkommende.

Sikrede meldte 22.2.23 om tyveri av klokke under innbrudd i leiligheten 21.2.23:

Innbruddet skjedde mens vi var ute i tidsrommet 18:00-21:00. Politiet ble ringt med en gang i oppdaget at alle klærne våre og skapene var åpne. Etter å ha gått lengre inn i stuen oppdaget vi at noen hadde trengt seg inn gjennom en låst balkong. Politiet ankom og gjorde undersøkelser av åstedet, deretter sikret de bevis i leiligheten og så avhørte oss.

Klokken lå i en safe med all dokumentasjon og emballasje. Safen var gjemt inn i klesskapet skrudd fast i skapveggen.

Jeg ringte inn til Storebrand den 22.02 dagen etter innbruddet og meldte at klokken var stjålet. Vi mottok bekreftelsen fra politiet om at forholdet var anmeldt i dag.

Foretaket mottok bekreftelse på at sikrede hadde anmeldt forholdet til politiet den 23.2.23, og at saken ble henlagt 13.3.23.

På grunn av kravets størrelse og sakens alvorlighetsgrad, ble saken rutinemessig utredet. Sikrede hadde også meldt saken til Fremtind under sin innboforsikring. Den 31.3.23 besiktiget Fremtind skadestedet. Sammen med utreder var låsesmed R.K. som gjennomførte teknisk undersøkelse av brytesporene på verandadøren.

Borettslaget meldte bygningsskaden til Gjensidige, som den 27.4.23 bekreftet dekning under boligforsikringen på bakgrunn av en befaringsrapport fra S AS datert 24.4.23.

R.K. informerte 11.4.23 om at brytesporene ikke var entydige, og at det var behov for full rekonstruksjon. Det ble derfor avtalt ny besiktigelse og undersøkelse av verandaen 18.4.23. Rapporten fra R.K. ble ferdigstilt 23.4.23 og oversendt til Storebrands utreder 4.5.23. Rapporten anga følgende:

Etter min mening viser undersøkelsen og rekonstruksjonen at skadene som var blitt påført dørmiljøet ved innbruddet ikke er forenelig med oppbrytning av døren. Rekonstruksjonen viste at hardplasten i dørbladet og karmen ga så mye svikt at brekkjernene i stor grad ble presset inn i hardplasten uten at det medførte en oppbrytning av døren.

Foretaket besluttet 2.6.23 å avkorte erstatningen med 50 % pga. brudd på sikkerhetsforskriften, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 4-8 med følgende begrunnelse:

Da skadene etter brekkjern ikke er forenelig med oppbrytning av døren, er det å anse som overveiende sannsynlig at døren ikke har vært låst. Trolig har tyvene forsøkt å bryte opp døren for å så finne ut av at døren ikke var låst.

Sikrede krever full erstatning for tyveri av klokken. Foretaket har ikke sannsynliggjort at døren var ulåst på hendelsestidspunktet, jf. fal. § 4-8. Sikrede har fremlagt politirapport som konkluderer med at hendelsen skyldes innbrudd og tyveri. Dette har også Gjensidige lagt til grunn i sin rapport. R.K. gir i sin rapport en forhastet konklusjon uten å begrunne hvorfor skadene på døren ikke er forenlige med oppbrytning av døren. Sikrede anfører at skadene på døren ikke var der tidligere. De må derfor være en følge av at døren var låst.

Forutsatt at døren var ulåst på hendelsestidspunktet, anføres det at sikkerhetsforskriftene til Storebrand er å anse som en skjult handlingsklausul. Foretakets vilkår pkt. A. 10 stiller et aktsomhetskrav fra sikredes side som har en plikt til å påse at dører og vinduer er lukket. Gitt at døren ikke var låst, anføres det at "sikrede er mindre enn lite å laste", jf. fal. § 4-8 annet pkt. Bestemmelsen tar utgangspunktet i om hendelsen fortsatt ville ha inntruffet hvis sikkerhetsforskriftene hadde vært overholdt. Det er registrert merker i døren, noe som alle forsikringsforetak og politiet kan bekrefte. Uavhengig om døren hadde vært låst eller ikke, ville med all sannsynlighet forsikringstilfellet fortsatt ha inntruffet.

Sikrede anfører subsidiært at foretaket ikke har varslet forsikringstaker skriftlig "uten ugrunnet opphold" etter varslingsreglene i fal. § 4-14. Skriftlig melding ble gitt i samme brev som avslaget 2.6.23. Hensynet bak den skriftlige meldingen er å gi sikrede tid til å gjøre seg kjent med meldingen og muligheten til å imøtegå foretakets anførsel. Sikrede har ikke hatt muligheten til å gjøre dette da skriftlig melding kom i samme brev som avslaget. Den skriftlige meldingen skulle derfor ha kommet i et eget brev, hvilke er vanlig praksis blant forsikringsforetak. Virkningen av at foretaket ikke har fulgt fal. § 4-14 er at foretaket mister retten til å påberope seg forholdet, jf. fal. § 4-14 annet ledd.

Forsikringsforetaket anfører at det er grunnlag for å avkorte erstatningen med 50 % pga. brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8. Rekonstruksjonen til R.K. viste at hardplasten i dørbladet og

karmen ga så mye svikt at brekkjernene i stor grad ble presset inn i hardplasten uten at det medførte en oppbrytning av døren. På bakgrunn av dette mener foretaket at det er overveiende sannsynlig at innbruddet ikke ville skjedd dersom døren hadde vært låst, og det er dokumentert og sannsynliggjort at det foreligger brudd på sikkerhetsforskriften som har en direkte årsakssammenheng med skaden.

Foretaket anfører videre at det er varslet om brudd på sikkerhetsforskriften uten ugrunnet opphold, jf. fal. § 4-14. Foretaket anfører at det først fikk kvalifisert mistanke om at det forelå brudd på sikkerhetsforskrift da de mottok R.K. sin rapport fra Fremtind Forsikring 4.5.23. Foretaket sendte oppgjørsbrev 2.6.23, som er under én måned etter at det ble gjort kjent med forholdene som begrunnet kravet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan avkorte erstatningen med 50 % for brudd på sikkerhetsforskrift.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Hege Sundby, bemerker:

Flertallet mener sikrede må gis medhold.

Sikredes verdisakforsikring har følgende sikkerhetsforskrift:

Sikring mot tyveri og hæverk

Dører skal være låst, og vinduer og andre åpninger i bygning/ rom i bygning skal være lukket og låst for å hindre uvedkommende i å komme inn i bygningen/rommet. Når ingen er til stede i bygningen/rommet, skal vinduer være lukket og stengt med haspe eller lignende. Vindu i luftestilling regnes ikke som forsvarlig sikret mot tyveri. Nøkkelen skal oppbevares i låst bygning eller tilsvarende utilgjengelig for uvedkommende.

På bakgrunn av rapporten fra låsesmeden er det uklart for flertallet hvordan innbruddet fant sted og dermed om det foreligger brudd på sikkerhetsforskriften, jf. fal. § 4-8 første punkt. Flertallet behøver imidlertid ikke ta stilling til dette fordi de mener det ikke foreligger årsakssammenheng mellom bruddet og tyveriet, jf. fal. § 4-8 annet punkt. Flertallet forstår foretaket slik at det aksepterer at tyvene forsøkte å bryte opp døren med brekkjern, og det er klart at tyvene hadde med verktøy for å fjerne en fastmontert safe. Et brekkjern vil normalt relativt enkelt kunne bryte opp også en låst dør. Når tyvene først sto på verandaen med slikt verktøy, mener flertallet det må regnes som mer sannsynlig at de ville brutt opp døren uansett om den var låst eller ikke, enn at de hvis døren var låst ikke ville gjennomføre et tyveri som fremstår som planlagt ved at tyvene gikk opp på verandaen med slikt verktøy. I så fall er det ikke årsakssammenheng mellom et mulig brudd på forskriften og tyveriet, og avkortning kan da ikke finne sted.

Flertallet behøver etter dette ikke ta stilling til om varslingsplikten etter fal. § 4-14 er overholdt.

Nemndas mindretall, Trine Vøien, bemerker:

Etter mindretallets oppfatning foreligger det tilstrekkelig årsakssammenheng mellom bruddet på sikkerhetsforskriften og innbruddet i leiligheten. Av foreliggende sakkyndigrapport fremkommer det at det ikke ble funnet entydige spor på verandadøren etter bruk av brekkjern eller lignende verktøy. Det eneste synlige "sporet" var på nedre del av dørkarmen, men dette kunne – ifølge den sakkyndige i saken – like gjerne skyldes bruksslitasje. Av denne grunn ble det også gjennomført en rekonstruksjon ved bruk av to ulike typer brekkjern, som etter mindretallets oppfatning viser hvilke spor som ville ha blitt avsatt dersom slikt verktøy var blitt benyttet ved innbruddet. Den sakkyndige konkluderer også med at hardplasten i dørbladet og karmen gav så mye svikt at brekkjernet ble presset inn i hardplasten uten at det medførte en oppbrytning av døren. Mindretallet forstår denne vurderingen dithen at bruk av brekkjern ikke hadde åpnet verandadøren, dvs. at kravet til årsakssammenheng må anses å være oppfylt.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).